בְּפָרָה. יְזַקֵּף אֶל נֹכַח פְּנֵי אֹהֶל מוֹעֵד וְגוֹ׳, וְכָתַב ׳חוּקָה׳ לְעִיכּוּבָא[1]: בְּלוּט שֶׁמֵּן שֶׁל מְלוּעָרָע, יְזַקֵּף מִן הַשֶּׁמֶן בְּאֶצְבָּעוֹ וְגוֹ׳, וּכְתִיב ׳וְאֶת הַפָּרָה תִּשְׂרֹף׳ (וקרא יז), וְכָל הֲוָיָה עִיכּוּבָא[2]: דִּכְתִיבָן. בְּהֶדְיָא: וּכְפִילָן. ׳וְעָשָׂה כַּאֲשֶׁר עָשָׂה׳: מַתַּן אַרְבַּע נַמֵּי בְּתִיבָן בְּהֶדְיָא וּכְפִילָן. דִּ׳וְעָשָׂה כַּאֲשֶׁר עָשָׂה׳ אַמְרִינָן לְמַעוּטֵי מִינֵיהּ: לֹא נִצְרְכָא אֶלָּא לְרַ״ש. דְּאָמַר לָא כְּתִיבִי[3] בֵּיהּ אֶלָּא חֲטָאִים, וּשְׂעִירִים מִן הָעֵדָה וְגוֹ׳ אֲשֶׁר לֹא יֵעָשׂוּ מִכָּל מִצְוֹת יְיָ׳ מִיתַּפְּקִיעַ דְּהָכִי קָרֵי לֵיהּ לְר״ש אֶלָּא לְמַסְקְנָא[4], וְחוֹזְרִים וּלְמַדִּים זֶה מִזֶּה בְּקִישָׁא: הָרֵי הוּא אוֹמֵר. בְּשְׂעִירִים ׳עַל קְרָנוֹת׳ מִזְבַּח קְטֹרֶת הַסַּמִּים לִפְנֵי יְיָ׳ אֲשֶׁר בְּאֹהֶל מוֹעֵד וְאֵת כָּל דַּם הַפָּר יִשְׁפֹּךְ אֶל יְסוֹד מִזְבַּח הָעֹלָה אֲשֶׁר פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: (ויקרא ד, ז) וּמִן הַדָּם יִתֵּן עַל קַרְנֹת הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר לִפְנֵי יְיָ׳ אֲשֶׁר בְּאֹהֶל מוֹעֵד וְאֵת כָּל הַדָּם יִשְׁפֹּךְ אֶל יְסוֹד מִזְבַּח הָעֹלָה אֲשֶׁר פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: (ויקרא ד, יח) וְהָיְתָה זֹאת לָכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם לְכַפֵּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִכָּל חַטֹּאתָם אַחַת בַּשָּׁנָה וַיַּעַשׂ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְיָ׳ אֶת מֹשֶׁה׳: (ויקרא טז, לד) וְכֹלָּה מִכַּפֵּר אֶת הַקֹּדֶשׁ וְאֶת אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת הַמִּזְבֵּחַ וְהִקְרִיב אֶת הַשָּׂעִיר הֶחָי׳: (ויקרא טז, כ) וְטִבַּל הַכֹּהֵן אֶת אֶצְבָּעוֹ בַּדָּם וְהִזָּה מִן הַדָּם שֶׁבַע פְּעָמִים לִפְנֵי יְיָ׳ אֶת פְּנֵי פָּרֹכֶת הַקֹּדֶשׁ: (ויקרא ד, ז) לרבינו תם וְטִבַּל הַכֹּהֵן אֶצְבָּעוֹ מִן הַדָּם וְהִזָּה שֶׁבַע פְּעָמִים לִפְנֵי יְיָ׳ אֶת הַפָּרֹכֶת: (ויקרא ד, יז)

מסורת הש״ס עם הוספות

א) עי׳ שמ״ק מא. סוף ד״ה סלקא דעתך, **ב)** [עי׳ תוס׳ לעיל יח: ד״ה ולתקן], **ג)** [לעיל יח: מנחות מג:], **ד)** תוספתא דיומא פ״ג ה״ד [יומא לט: ס.], **ה)** יומא ס: לקמן נב:, **ו)** מנחות כז סע״א, **ז)** מנחות יח. ה., **ח)** עי׳ תוס׳, **ט)** לעיל לט:, **י)** [קוסב לב.], **כ)** קדושין נט:, **ל)** ספסיס כו., **מ)** סנהדרין פט., **נ)** סנהדרין ז:, **ס)** [וע״י היטב תוס׳ סנהדרין ד. ד״ה כולהו ותוס׳ סוכה ו: ד״ה ור״ס], **ע)** חובה פרשתא ג ה״ד, **פ)** בסוף דף לט ע״א.

תורה אור השלם

א) וְעָשָׂה לְפַר כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לְפַר הַחַטָּאת כֵּן יַעֲשֶׂה לוֹ וְכִפֶּר עֲלֵהֶם הַכֹּהֵן וְנִסְלַח לָהֶם: (ויקרא ד, כ)

ב) וְנָתַן הַכֹּהֵן מִן הַדָּם עַל קַרְנוֹת מִזְבַּח קְטֹרֶת הַסַּמִּים לִפְנֵי יְיָ׳ אֲשֶׁר בְּאֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת כָּל דַּם הַפָּר יִשְׁפֹּךְ אֶל יְסוֹד מִזְבַּח הָעֹלָה אֲשֶׁר פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: (ויקרא ד, ז)

ג) וּמִן הַדָּם יִתֵּן עַל קַרְנֹת הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר לִפְנֵי יְיָ׳ אֲשֶׁר בְּאֹהֶל מוֹעֵד וְאֵת כָּל הַדָּם יִשְׁפֹּךְ אֶל יְסוֹד מִזְבַּח הָעֹלָה אֲשֶׁר פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: (ויקרא ד, יח)

ד) וְהָיְתָה זֹאת לָכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם לְכַפֵּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִכָּל חַטֹּאתָם אַחַת בַּשָּׁנָה וַיַּעַשׂ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְיָ׳ אֶת מֹשֶׁה׳: (ויקרא טז, לד)

ה) וְכֹלָּה מִכַּפֵּר אֶת הַקֹּדֶשׁ וְאֶת אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת הַמִּזְבֵּחַ וְהִקְרִיב אֶת הַשָּׂעִיר הֶחָי׳: (ויקרא טז, כ)

ו) וְטִבַּל הַכֹּהֵן אֶת אֶצְבָּעוֹ בַּדָּם וְהִזָּה מִן הַדָּם שֶׁבַע פְּעָמִים לִפְנֵי יְיָ׳ אֶת פְּנֵי פָּרֹכֶת הַקֹּדֶשׁ: (ויקרא ד, ז)

הגהות וציונים

א) זה **פר** יזה״כ (גליון, ש״מ): **ב)** [״באהל מועד״ נמחק (ש״מ): **ג)** יש להוסיף **אמר מר לפר זה פר כהן משיח למאי הלכתא לעכב** (ש״מ, וכ״ה בילקוט שמעוני, וכן גרס רש״י (אמרי דעוזיה). **ד)** **ואת אהל מועד ואת המזבח** (ש״מ): **ה)** [בילקוט אי״ דברי רבי דתניא אמר לו ר׳ נחמיה מפני מה״ כו׳] (גליון): **ו)** לא כיפר **שאם חיסר אחת מכל המתנות לא עשה ולא כלום** (ש״מ): **ז)** בדם **וטבילה** (גליון, ש״מ): **ח)** [צ״ל **אלא** להכשיר] (גליון, ש״מ): **ט)** כתיבן **בהדיא** ביה (ש״מ): **י)** בהיקשא דהאי קרא **אתי** דאיתקוש פר כהן משיח ופר העלם דבר (ש״מ): **יא)** זה **פר** יוה״כ (ש״מ, צ״ק): **יב)** נפחתה תקרו. (כתבי יד). וכ״ה בס״א בגמרא (ש״מ): **יג)** **שיעכבו** (ש״מ): **יד)** קמ״ל **דמתן ד׳ לגבי** סמיכה ושירים **מעכבות** בכל מקום קא חשיב להו דאילו סמיכה כתר (ש״מ): **טו)** חדא מינייהו **מיהת** מעכבא (ש״מ): **טז)** ע״י הגו״צ אות ג: **יז)** **לאקושי** (ש״מ): **יח)** עי׳ השלמות: **יט)** **בגון קטרת** ומתנות שעל בין הבדים (ש״מ): **כ)** הקדים **מעשה** שעיר (ש״מ): **כא)** טעמיה (ש״מ): **כב)** ״רבי״ נמחק (ש״מ): **כג)** **מינה** (ש״מ). וצ״ע הגיה ״כתיבה בעלמא ומינה לא נילף למתן השתים כצ״ל״ (גליון): **כד)** דשמעינן **ליה** בס״ק (ש״מ): **כה)** ״על״ נמחק (ש״מ): **כו)** שניהם **שוים במשמעות** אחד (בנין שלמה): **כז)** ב״ג הבה״ו. ש״מ ״כיון דמוקמי שבוו בוו״: **כח)** גי׳ הצ״ק לסמיכה הס״ד ואח״כ אמר **ה״מ עבודה כו׳. אני״ג** דנפקא ליה לההוא תנא **כו׳** (גליון): **כט)** שיריים **ואיצטריך כן יגשה לאתן ארבע** על כרחיין דלא בוותיה דכיון (ש״מ): **ל)** אולי יש להוסיף **וא״כ** למד נמי וכו׳:

מסכת טהרות

פרק ז׳ המשך משנה ד׳

הָיוּ שְׁתַּיִם, בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ, הַבֵּית הַטְּמֵא, שֶׁאֲחַת טוֹחֶנֶת וְאַחַת מְשַׁמֶּשֶׁת, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים, אֵין טָמֵא אֶלָּא עַד מְקוֹם שֶׁהֵן יְכוֹלִין לִפְשֹׁט אֶת יָדָן וְלִגַּע:

עין משפט נר מצוה

יט א מיי׳ פ״ט מהלכות יום״כ הלכה כג:
כ ב מיי׳ שם הל״ח:

שיטה מקובצת

גמרא **לא נצרכא אלא** לר״ש דתניא דתנא **סמעלה** **אומר** קרן קרנות כו׳. וא״ת כיון דהטעם משום דלא כפילן א״כ אמאי תלי טעמא בברייתא משום דמתן ד׳ אינן מעכבות בשום מקום. וי״ל דאיצטריך ההיא טעמא דלא תימא דנילף מתן ארבע ממתן שבע (ע״ש תוד״ה מתן):
למעלה **אומר** קרן קרנות **שתים** **למטה** **הוא** **אומר** קרן קרנות **ארבע דברי** **ר״ש.** וא״ת לר״ש מתן ארבע לשעירי עבודת כוכבים מנלה׳ אי מפר העלם הוא גופיה למד בהיקש מפר כהן משיח ואינו חוזר ומלמד בהיקש (לקמן מא.). וי״ל דלמד לענין שתי קרנות דכתיב בגופיה דפר העלם **ג)** למד נמי קא לענין ד׳ דהוי היכמנו ודבר אחר דלא הוי היקש. וא״ת התינח לש״ר (לקמן נז.) לא הוי היקש אלא ל״מ דהוי היקש מאי איכא למימר. וי״ל דלש״ד דהוי היקש יליף ליה מלפר זה פר העלם דקאמר (ת״ק) [לקמן] (מא.), תנא דבי רבי ישמעאל לענין יותרת ושתי כליות למהוי כמאי דכתיב בגופיה וה״ה לענין [מתן] ד׳. מיהו קשה הא״כ כי קאמר דר פפא לקמן (שם) משום דבעי אגמורי פר העלם לשעירי עבודת כוכבים לענין יותרת הכבד כו׳ אמאי לא קאמר נמי לענין קרנות. וי״ל משום דיותרת ושתי כליות פסיקא ליה גם לר׳ יהודה אבל קרן קרנות לא איצטריך לר׳ יהודה. (**שון מהר״ם**):
רש״י **ד״ה לא נצרכא אלא** לר״ש. **דאמר** וכו׳ **ופר** **העלם דבר.** לא נצרכא אלא לר״ש. דלדידיה לא כפילן כדמסיק ואזיל דלא כתיב ביה אלא קרנות דהוו שתים ושתים אחרות בהיקשא קא אתו דאיתקש פר כהן משיח לפר העלם דבר כו׳: (**נוסחת רש״י של מהר״ם**):

ליקוטי רש״י

לא נצרכה אלא לרבי יהודה. כפרק הוליאו לו (יומא דף ס.) פליגי ר׳ יהודה ור׳ שמעון אם שיעה כמלר עבודות נעשות בנגדי לגן בין בפנים כגון לפני לפנים בין מבחוץ כגון בהיכל או בעזרה מעכב דמוקם דכתיבא בענינא דאחמיר מות עליהו דכתיבא ור׳ יהודה אומר לא כתיבא תוקה אלא בדברים הנעשים בנגדי לגן מבפנים ויומא לט:). **בפנים.** לפני ולפנים. **בבגדי לבן בחוץ.** כגון הגלגלה וידוי ופסיכת שיריים וכל מתנות הקרוכות ומזבח הזהב אם הקדיש לגן דבר המעומד בחוץ אלו מעכבן עליו לפסלו אבל בשמיטה ובחפיצה מודה הוא לזונך פנים כפנים דמי (שם ס.). **מפני מה לא נאמר וכו׳.** מי נלפנים על ידיו אלא נלדוש בלשון זה אם כלה כפר ואם לא כלה לא כפר (שם:). מפני מה לא נדרשו מכדר מכתבו (לקמן נב:).

אָמַר מַר, אֵין לִי אֶלָּא מַתַּן שֶׁבַע שֶׁמְּעַכְּבוֹת בְּכָל מָקוֹם. הֵיכָא, אָמַר רַב פַּפָּא, בְּפָרָה וּבְנִגְעִים. מַתַּן אַרְבַּע מִנַּיִן תַּלְמוּד לוֹמַר [א] ׳כֵּן יַעֲשֶׂה׳. מַאי שְׁנָא מַתַּן שֶׁבַע, דִּכְתִיבָן וּכְפִילָן, מַתַּן אַרְבַּע נַמֵּי כְּתִיבָן וּכְפִילָן. אָמַר רַבִּי יִרְמְיָה, לֹא נִצְרְכָא אֶלָּא לְרַבִּי שִׁמְעוֹן; דְּתַנְיָא, לְמַעְלָה אוֹמֵר [ב] ׳קֶרֶן׳ ׳קַרְנוֹת׳ שְׁתַּיִם. לְמַטָּה הוּא אוֹמֵר [ג] ׳קֶרֶן׳ ׳קַרְנוֹת׳ אַרְבַּע, דִּבְרֵי רַבִּי שִׁמְעוֹן. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אֵינוֹ צָרִיךְ, הֲרֵי הוּא אוֹמֵר [ב] [ד] ׳בְּאֹהֶל מוֹעֵד׳, עַל כָּל הָאָמוּר בְּאֹהֶל מוֹעֵד. וְרַבִּי יְהוּדָה ׳כֵּן יַעֲשֶׂה׳ מַאי עֲבִיד לֵיהּ. מִיבְּעֵי לֵיהּ לְכִדְתַנְיָא, לְפִי שֶׁלֹּא לִמַּדְנוּ לְפַר יוֹם הַכִּפּוּרִים לְסַמִּיכָה וּשְׁיָרֵי הַדָּם, מִנַּיִן[ה], תַּלְמוּד לוֹמַר ׳כֵּן יַעֲשֶׂה׳. וּלְפַר יוֹם הַכִּפּוּרִים לֹא לִמַּדְנוּ, הָא אָמְרַת [א] ׳לְפַר׳ זֶה [ו] יוֹם הַכִּפּוּרִים. אִיצְטְרִיךְ. סָלְקָא דַעְתָּךְ אָמִינָא, הָנֵי מִילֵּי עֲבוֹדָה דְּמִעַכְּבָא כַּפָּרָה, אֲבָל עֲבוֹדָה דְּלָא מְעַכְּבָא כַּפָּרָה אֵימָא לָא, קָמַשְׁמַע לָן. וְרַבִּי שִׁמְעוֹן הַאי ׳בְּאֹהֶל מוֹעֵד׳ מַאי עֲבִיד לֵיהּ. ׳בְּאֹהֶל מוֹעֵד׳[ז] מִבְּעֵי לֵיהּ שֶׁאִם [ח] נִפְחֲתָה תִּקְרָה שֶׁל הֵיכָל לֹא הָיָה מַזֶּה. וְאִידָךְ, [ט] מִ׳אֲשֶׁר׳. [ט] וְאִידָךְ, [ט] ׳אֲשֶׁר׳ לָא דָרִישׁ. אַבָּיֵי אָמַר, לְרַבִּי יְהוּדָה נַמֵּי אִיצְטְרִיךְ. סָלְקָא דַעְתָּךְ אָמִינָא, מִידֵּי דְּהַוֵּה אַסְמִיכָה וּשְׁיָרֵי הַדָּם, דְּאַף עַל גַּב דִּכְתִיבָן וּכְפִילָן לָא מְעַכְּבָא, מַתַּן אַרְבַּע נַמֵּי לָא תִּתְעַכַּב, קָמַשְׁמַע לָן. [ג] [א] ׳לְפַר׳ זֶה פַּר יוֹם הַכִּפּוּרִים. לְמַאי הִילְכְתָא, אִי לְעַכֵּב, פְּשִׁיטָא, [ד] ׳חוּקָה׳ כְּתִיבָה בֵּיהּ. אָמַר רַב נַחְמָן בַּר יִצְחָק, לֹא נִצְרְכָא אֶלָּא לְרַבִּי יְהוּדָה, [ז] דְּאָמַר כִּי כְּתִיבָה ׳חוּקָה׳ אַדְּבָרִים [ב] הַנַּעֲשִׂים בְּבִגְדֵי לָבָן בִּפְנִים, שֶׁאִם הִקְרִים מַעֲשֶׂה לְחֲבֵירוֹ לֹא עָשָׂה וְלֹא כְּלוּם, אֲבָל דְּבָרִים הַנַּעֲשִׂים בְּבִגְדֵי לָבָן בַּחוּץ הִקְרִים מַעֲשֶׂה לַחֲבֵירוֹ מַה שֶּׁעָשָׂה עָשׂוּי, אֵימָא מִדְּכִסִּידְרָן לָא מְעַכְּבִי, הַזָּאוֹת נַמֵּי לָא מְעַכְּבִי, קָמַשְׁמַע לָן. מַתְקִיף לָהּ רַב פַּפָּא, וּמִי מָצֵית אָמְרַת הָכִי, [ט] וְהָתַנְיָא, [ה] ׳וְכָלָה מִכַּפֵּר אֶת הַקֹּדֶשׁ׳ [ט], אִם כִּיפֵּר כְּיִלֵּה, וְאִם לֹא כִּיפֵּר לֹא כִּילָּה, דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָא[ט]; אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוּדָה, מִפְּנֵי מָה לֹא נֹאמַר אִם כִּילָּה כִּיפֵּר, וְאִם לֹא כִּילָּה לֹא כִּיפֵּר [ט]. [אֶלָּא] אָמַר רַב פַּפָּא, לֹא נִצְרְכָא אֶלָּא [ב] לְ׳אֶת׳, ׳דָּם׳ וּבִטְבִילָה[ז]. ׳אֶת׳, אָמַר רַב אַחָא בַּר יַעֲקֹב, לֹא נִצְרְכָא [ט] לְחַכְשִׁיר אַמִּין

מִדִּכְתִיב ׳הַפָּר׳, לִימֵּד עַל פַּר יוה״כ שֶׁטָּעוּן מַתַּן דָּמִים לְיָסוֹד. וְתִימְרָא, לְהַהוּא תַּנָּא סְמִיכָה מְנָא לֵיהּ. וְי״ל, דִּכְתוֹרַת כֹּהֲנִים[ט] דָּרֵישׁ מִדִּכְתִיב ׳וְסָמַךְ עַל רֹאשׁ הַפָּר׳ לְרַבּוֹת פַּר יוה״כ לְסְמִיכָה[ט]: וְאַלְּפִיתוּ נְקָבָה לֵיהּ לְהַהוּא תַּנָּא מֵהֵיקֵשָׁא דְּהָכָא וְתִיקְרְיוּ לְ[לְקַמָּן][ט]: **פְּשִׁיטָא.** [לָמָּה[ט]] גְּרִסִינָן גַּבֵּי פַּר יוה״כ: **לְעַכֵּב.** שֶׁיְּהוּ כָּל הַמַּתָּנוֹת מְעַכְּבוֹת: ׳חוּקָה׳ כְּתִיב. בְּסוֹף פָּרָשַׁת מַחֲלֹקֶת מוֹת, ׳וְהָיְתָה זֹאת לָכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם׳ וְגוֹ׳: ׳לְרַבִּי יְהוּדָה. הוֹלִיאוּ לוֹ (יומא לט.): **דְּאָמַר דְּבָרִים הַנַּעֲשִׂין בְּבִגְדֵי לָבָן מִבְּפְנִים.** [ט]מַתָּנוֹת וּקְטֹרֶת שֶׁעַל בֵּין הַבַּדִּים: **הִקְרִים מַעֲשֶׂה לַחֲבֵירוֹ לֹא עָשָׂה וְלֹא כְּלוּם.** דִּ׳חוּקָה׳ עֲלֵיהוּ כְּתִיב: **אֲבָל דְּבָרִים הַנַּעֲשִׂין בְּבִגְדֵי לָבָן מִבַּחוּץ.** כְּגוֹן מִתָּנוֹת פַּר וְשָׂעִיר שֶׁעַל הַפָּרֹכֶת: **הִקְרִים** [ט] **שָׁעִיר לַפָּר מַה שֶּׁעָשָׂה עָשׂוּי.** דִּ׳חוּקָה׳ לָהוּ עֲלֵיהוּ כְּתִיב, וְקָתָם מִדְּכִסִּידְרָן לָא מְעַכְּבִי. אֵלְמָא ׳חוּקָה׳ לָהוּ עֲלֵיהוּ מִדְּקָתָנֵי: מִנַּיִן הַזָּאוֹת גּוּפַיְיהוּ נַמֵּי לָא לִיעַכַּב. אִם חִסַּר מֵהֶן: קמ״ל. דְּיָקֵשָׁא דְּהָכִי: וּמִי מָצֵית אָמְרַת הָכִי. דְּלְרַבִּי יְהוּדָה עִיכּוּבָא מֵהֵיקֵשָׁא יָלִיף: וְכִלָּה מִכַּפֵּר׳. קָרֵי יַתִּירָא הוּא, דְּלָא הֲוָה לֵיהּ לְמִיכְתַּב אֶלָּא ׳וְהִקְרִיב אֶת הַשָּׂעִיר הֶחָי׳: **אִם כִּיפֵּר.** כַּפָּרָה הַמְעַכֶּבֶת בְּשֵׁלֶשׁ מְקוֹמוֹת, כְּגוֹן מִתָּנַת דָּמִים, מַתַּן שֶׁבַע וּמַתַּן אַרְבַּע: **כִּילָּה.** אֹ״פ שֶׁלֹּא שֶׁפַךְ שְׂעִירִים לִיסוֹד מִזְבַּח חִיצוֹן: **מִפְּנֵי מָה.** לֹא דָּרְשׁוּ הַמִּקְרָא כְּסֵדֶר מִקְרָאוֹ וְנֹאמַר: **אִם כִּילָּה.** חֵלֶב, שֶׁהִיוּ אֶת שְׂעִירִים, **וְאִם לֹא כִּילָּה לֹא כִּיפֵּר.** וְכָתִיב מִקְרָא בְּסֵדֶר זוֹמֵת בְּסֵדֶר הַמִּקְרָא: **לֹא נִצְרְכָא אֶלָּא לְ׳אֶת׳ ׳דָּם׳ וּבִטְבִילָה.** כְּתִיב ׳דָּם׳ כְּתִיב ׳דָּם׳ וּבִטְבִילָה. דִּכְתִיב ׳וְטָבַל הַכֹּהֵן אֶת אֶצְבָּעוֹ בַּדָּם׳ וְכָתִיב ׳וְהִזָּה מִן הַדָּם׳ וְלֹא כְּ